YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTIN MÄÄRÄYS
8 päivänä joulukuuta 2000 *

Asiassa T-237/99 R,

BP Nederland vof, kotipaikka Rotterdam (Alankomaat),

BP Direct vof, kotipaikka Alphen aan den Rijn (Alankomaat),

Actomat BV, kotipaikka Amsterdam (Alankomaat),

edustajinaan asianajajat M. van Empel ja M. Smeets, Amsterdam, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Harles, Arendt ja Medernach, 8—10, rue Mathias Hardtz,

kantajina,

joita tukee

Alankomaiden kuningaskunta, asiamiehenään ulkoministeriön oikeudellinen apulaisneuvonantaja M. A. Fierstra, Bezuidenhoutseweg 67, Haag (Alankomaat),

väliintulijana,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellinen neuvonantaja G. Rozet ja oikeudellisen yksikön virkamies H. M. H. Speyart, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

vastaajana,

jossa kantajat vaativat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta lykkäämään osittain valtiontuesta, jonka Alankomaat aikoo toteuttaa Saksan rajan tuntumassa sijaitsevien 633 alankomaisen huoltamon hyväksi 20 päivänä heinäkuuta 1999 tehdyn komission päätöksen 1999/705/EY (EYVL L 280, s. 87) täytäntöönpanoa,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTTI

on antanut seuraavan

määräyksen

Asiaa koskevat oikeussäännöt

1 EY 87 artiklan 1 kohdassa kielletään yhteismarkkinoille soveltumattomat valtiontuet. Lisäksi EY 88 artiklan 3 kohdan mukaan tieto uusien tukien myöntä-

mistä tai olemassa olevien tukien muuttamista koskevasta suunnitelmasta on annettava komissiolle, joka tarkastelee niitä arvioidakseen, soveltuvatko ne yhteismarkkinoille.

2 Vähämerkityksisestä tuesta annetussa komission tiedonannossa 96/C 68/06 (EYVL 1996, C 68, s. 9; jäljempänä tiedonanto vähämerkityksisestä tuesta) komissio määrittää tukikynnyksen absoluuttisena määränä, jota pienempään määrään EY 87 artiklan 1 kohtaa ei sovelleta, eikä tuesta tarvitse antaa tietoa etukäteen komissiolle EY 88 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Vähämerkityksisen tuen suurin mahdollinen kokonaismäärä on 100 000 euroa kolmen vuoden ajanjaksolla ensimmäisestä suorituksesta alkaen. Tähän tukimäärään sovelletaan päällekkäisyyden estävää sääntöä siten, että määrä kattaa kaiken vähämerkityksisenä tukena samalle edunsaajalle myönnetyn julkisen tuen tänä ajanjaksona.

Tosiasiat ja oikeudenkäynti

3 Alankomaiden viranomaisten bensiinistä, dieselöljystä ja nestekaasusta kantamia valmisteveroja nostettiin 1.7.1997.

4 Voidakseen ottaa huomioon niin hyvin kuin mahdollista Saksan rajan tuntumassa sijaitsevien huoltamotoiminnan harjoittajien keskuudessa korotuksen vuoksi virinneet huolet Alankomaiden valtiovarainministeri antoi 21.7.1997 joidenkin verolakien muuttamista koskevan 20.12.1996 annetun lain (Wet van 20 december 1996 tot wijziging van enkele belastingwetten c.a.; *Staatsblad* 1996, nro 654) nojalla Saksan rajan tuntumassa sijaitseville huoltamoille myönnettäviä tukia

koskevan väliaikaisen säädöksen (Tijdeliike regeling subsidie tankstations grensstreek Duitsland; *Staatscourant* 1997, nro 138); jäljempänä väliaikainen säädös), joka tuli voimaan taannehtivasti 1.7.1997.

5 Väliaikaisen säädöksen mukaan Saksan rajan tuntumassa sijaitseville 633 huoltamolle (jäljempänä raja-alueen huoltamot) maksettiin tukea, joka määräytyi sekä sen perusteella, kuinka paljon niille toimitettiin kevyitä polttonesteitä, että sen perusteella, mikä oli näitä toimituksia vastaanottavan huoltamon etäisyys lähimmästä Saksan vastaisesta rajanylityspaikasta. Näin ollen 15.12.1997 annetussa ministeriön asetuksessa (*Staatscourant* 1997, nro 241), jolla muutettiin väliaikaista säädöstä siten, että muutos tuli voimaan 1.7.1997, säädettiin, että alle 10 kilometrin päässä rajanylityspaikasta sijaitseville huoltamoille myönnetään 100 Alankomaiden guldenia (NLG) (noin 45 euroa) jokaista toimitettua tuhatta litraa kohden ja 10—20 kilometrin etäisyydellä rajalta sijaitseville huoltamoille 50 NLG (noin 23 euroa) samasta määrästä. Tukea myönnettiin kolmen vuoden ajan eli 1.7.1997—1.7.2000, mutta sen enimmäismääräksi koko ajanjaksolta asetettiin 100 000:ta euroa vastaava määrä NLG:ina huoltamoa kohden. Kyseinen kokonaistukimäärä oli noin 126 miljoonaa NLG (noin 52,7 miljoonaa euroa).

6 Alankomaiden kuningaskunta antoi 14.8.1997 päivätyssä ja 18.8.1997 saapuneeksi kirjatussa kirjeessään komissiolle tiedoksi, että se aikoi myöntää kyseistä tukea raja-alueen huoltamoille. Alankomaiden viranomaiset tähdensivät, että huoltamoita on kolmenlaisia: a) jälleenmyyjä/omistaja-huoltamot, ns. Do/Do-huoltamot (dealer owned/dealer operated), joissa jälleenmyyjä omistaa huoltamon; b) jälleenmyyjä/vuokralainen-huoltamot, ns. Co/Do-huoltamot (company owned/dealer operated), joissa jälleenmyyjä vuokraa huoltamotilat ja joissa jälleenmyyjää sitoo öljy-yhtiöön yksinostosopimus, joka on tehty perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan soveltamisesta yksinostosopimusten ryhmiin 22 päivänä kesäkuuta 1983 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1984/83 (EYVL L 173, s. 5) mukaisesti; c) jälleenmyyjä/työntekijä-huoltamot, ns. Co/Co-huoltamot (company owned/company operated), joissa huoltamotoiminnasta vastaavat työntekijät tai öljy-yhtiön tytäryhtiöt. Alankomaiden

viranomaiset väittivät, että kyseinen toimenpide oli tiedonantoon 96/C 68/06 sisältyvän de minimis -säännön mukainen, koska tukien enimmäismääräksi oli asetettu 100 000 euroa huoltamoa kohden.

7 Komissio epäili EY 88 artiklassa tarkoitetun menettelyn loppupuolella, että vähämerkityksisestä tuesta annettuun tiedonantoon sisältyvää päällekkäisyyksien estämistä koskevaa sääntöä ei ollut noudatettu. Komission mukaan sama jälleenmyyjä saattoi näet esiintyä useita kertoja edunsaajien luettelossa tai käyttää tukea useita kertoja hyväkseen jakamalla yrityksensä useammaksi oikeudelliseksi yksiköksi. Lisäksi enimmäismäärää sovellettaessa ei otettu huomioon tuen todellista edunsaajaa, koska yksinostosopimuksista oli seurauksena hintoja ohjaileva järjestelmä (jäljempänä hintoja ohjaileva järjestelmä).

8 Näin ollen komissio teki 20.7.1999 päätöksen 1999/705/EY valtiontuesta, jonka Alankomaat aikoo toteuttaa Saksan rajan tuntumassa sijaitsevien 633 alankomaisen huoltamon hyväksi (EYVL L 280, s. 87; jäljempänä päätös), jossa useimmille raja-alueen huoltamoille myönnetty tuki todettiin yhteismarkkinoille soveltumattomaksi.

9 Komissio toteaa päätöksensä 1 artiklassa ensinnäkin, että de minimis -sääntöä voidaan soveltaa 183:een raja-alueen huoltamoon. Sitä vastoin päätöksensä 2 artiklassa komissio toteaa, että 450 muulle huoltamolle myönnetty tuki on yhteismarkkinoille soveltumatonta. Jälkimmäiset, joista 250 luokiteltiin sellaisiksi, että niiden osalta Alankomaiden viranomaisten komissiolle toimittamat tiedot olivat puutteellisia, lueteltiin päätöksen liitteessä ja ilmoitettiin siinä "tuenhakijoiksi".

10 Niistä 250 huoltamosta, joiden osalta tiedot komission mukaan puuttuvat tai ovat puutteellisia, komissio toteaa päätöksensä 65 perustelukappaleessa, ettei voida sulkea pois mahdollisuutta, että tuki vaikuttaisi merkittävällä tavalla

jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja kilpailuun valtiontukeen sovellettavaa de minimis -sääntöä koskevassa komission tiedonannossa esitetyllä tavalla. Näin ollen päätöksen 2 artiklan a alakohdassa todetaan, että näille huoltamoille myönnetty tuki on yhteismarkkinoille soveltumatonta.

11 Päällekkäisiä tukia saaneiden 200 huoltamon osalta komissio erottaa päätöksensä 2 artiklan b ja c alakohdassa toisistaan Co/Co-ryhmän ja Do/Do-ryhmän.

12 Päätöksen 2 artiklan b alakohdan mukaan Co/Co-ryhmässä päällekkäisyys johtuu siitä, että sama öljy-yhtiö omistaa useita huoltamoita ja vastaa niiden liiketoiminnasta. Tällöin on kyse "aidoista Co/Co-huoltamoista". Tähän ryhmään komissio rinnastaa niiden huoltamotoiminnan harjoittajien tilanteen, jotka ovat esittäneet useamman kuin yhden tukihakemuksen ja esiintyvät siis useita kertoja edunsaajien luettelossa, vaikka ne eivät tarkasti ottaen olisikaan Co/Co-huoltamoita. Komissio katsoo, että tällaista huoltamoa voidaan pitää "tosiasiallisena Co/Co-huoltamona".

13 Komission mukaan yhteensä 49 huoltamoa kuuluu aitojen Co/Co -huoltamoiden tai tosiasiallisten Co/Co-huoltamoiden ryhmään.

14 Do/Do-ryhmään kuuluvien huoltamoiden osalta komissio mainitsee päätöksensä 83 perustelukappaleessa, että on olemassa vaara tuen kasautumisesta öljy-yhtiön tasolla silloin, kun sovelletaan hintoja ohjailevaa järjestelmää, eli 71 tapauksessa. Päätöksen 2 artiklan c alakohdan mukaan näissä tapauksissa myönnetty tuki on siis yhteismarkkinoille soveltumatonta.

15 Komissio huomauttaa päätöksensä 84 ja 85 perustelukappaleessa, että hintoja ohjailevaa järjestelmää koskevien lausekkeiden tarkoituksena on yksinostosopimusten osalta suojata jälleenmyyjän liikevaihtoa hänen huoltamonsa

välittömässä läheisyydessä tapahtuvalta kilpailevalta myynniltä. Näissä lausekkeissa määrätään useimmiten, että öljy-yhtiö vastaa taloudellisesti osasta jälleenmyyjän polttoaineen ohjehinnasta antamasta alennuksesta, mikäli tällaisen alennuksen tilapäinen tai pysyvä mukauttaminen on toivottavaa tai välttämätöntä markkinaolosuhteiden perusteella. Lausekkeet siis velvoittavat tavarantoimittajan korvaamaan jälleenmyyjälle ainakin osittain tappiot, joita jälleenmyyjälle aiheutuu poikkeuksellisista markkinaolosuhteista, joihin kuuluvat oikeudellisista velvoitteista aiheutuvat markkinaolosuhteet, kuten valmisteveron korotus. Komissio katsoo, että myöntäessään huoltamotoimen harjoittajille kyseistä tukea Alankomaiden hallitus käytännössä ottaa vastatakseen kokonaisuudessaan tai osittain niistä velvoitteista, joita tavarantoimittajilla on jälleenmyyjää kohtaan hintoja ohjailevan järjestelmän perusteella.

16 Co/Do-ryhmään kuuluvien huoltamoiden osalta komissio mainitsee päätöksensä 86 perustelukappaleessa, että on olemassa vaara tuen kasautumisesta öljy-yhtiön tasolla silloin, kun yksinostosopimuksiin sisältyy lauseke hintoja ohjailevasta järjestelmästä tai lauseke tietyn tulotason takaamisesta jälleenmyyjille. Päätöksen 2 artiklan d alakohdassa todetaan, että tässä asemassa olevien 80 huoltamon osalta kyseinen tuki on yhteismarkkinoille soveltumatonta.

17 Päätöksensä 2 artiklan viimeisessä alakohdassa komissio toteaa, että Do/Do- ja Co/Do-ryhmän huoltamoille myönnettyjen tukien osalta "tuen tosiasiallisia saajia ovat ne öljy-yhtiöt, joiden kanssa kyseiset huoltamot ovat tehneet yksinostosopimuksen" ja että "päätöksen liitteenä olevasta luettelosta käy ilmi, mistä öljy-yhtiöstä on kussakin tapauksessa kysymys".

18 Päätöksen 3 artiklassa Alankomaiden kuningaskunta velvoitetaan toteuttamaan kaikki tarpeelliset toimenpiteet kyseisille huoltamoille myönnetyn tuen perimiseksi takaisin ja se velvoitetaan perimään takaisinperittäville määrille korkoa tuen myöntämispäivästä lähtien ja näin on toimittava kansallisen oikeuden mukaisia menettelyjä noudattaen. Päätöksen 4 artiklan mukaan Alankomaiden kuningaskunnan on ilmoitettava komissiolle päätöksen noudattamiseksi toteuttamansa toimenpiteet.

19 Kantajat, kolme Alankomaiden oikeuden mukaan perustettua yhtiötä, toimittavat Alankomaiden markkinoilla huoltamoille kevyitä öljyjä.

20 Alankomaiden kuningaskunta nosti 11.10.1999 yhteisöjen tuomioistuimessa EY 230 artiklan toisen kohdan nojalla kanteen, joka kirjattiin rekisteriin numerolla C-382/99 ja jossa vaadittiin päätöksen 2 ja 3 artiklan kumoamista.

21 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 15.10.1999 jättämällään kannekirjelmällä, joka kirjattiin rekisteriin numerolla T-237/99, kantajat nostivat EY 230 artiklan neljännen kohdan nojalla kanteen päätöksen kumoamiseksi. Lisäksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen on jätetty 73 muuta kannetta, joilla on sama kohde.

22 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen laajennetun ensimmäisen jaoston puheenjohtaja lykkäsi 9.3.2000 antamallaan määräyksellä EY:n tuomioistuimen perussäännön 47 artiklan kolmannen kohdan nojalla sekä asian T-237/99 että muiden sille jätettyjen kanteiden käsittelyä, kunnes yhteisöjen tuomioistuin on antanut tuomion asiassa C-382/99.

23 Sillä välin Alankomaiden kuningaskunta aloitti menettelyn kyseisten tukien perimiseksi takaisin päätöksen 2 artiklan a alakohdassa tarkoitetuilta huoltamoilta. Näin ollen Actomat BV:lle ilmoitettiin 15.8.2000 päätöksestä, joka koski Actomat BV:n omistamille huoltamoille myönnetyn tuen peruuttamista ja takaisin perimistä [intrekkings — en terugvorderingsbesluit].

24 Yhteisöjen tuomioistuimeen 26.9.2000 saapuneeksi kirjatulla asiakirjalla kantajat pyysivät päätöksen toimeenpanon lykkäämistä, kunnes ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin julistaa tuomionsa pääasiassa.

25 Komissio esitti 6.10.2000 huomautuksensa välitoimihakemuksesta.

26 Alankomaiden kuningaskunta pyysi 19.10.2000, että se voisi toimia väliintulijana välitoimimenettelyssä kantajien vaatimuksia tukeakseen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti kehotti samana päivänä tekemässään päätöksessä asianosaisia esittämään mahdolliset huomautuksensa tästä pyynnöstä.

27 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti hyväksyi väliintulohakemuksen 23.10.2000 pidetyssä istunnossa, jossa asianosaisten, mukaan luettuna väliintulija, suulliset huomautukset kuultiin.

Oikeudellinen arvio

28 Ennen kuin välitoimihakemuksesta lausutaan, on syytä määritellä täsmällisesti sen kohde.

29 Kantajat vaativat päätöksen täytäntöönpanon lykkäämistä, kunnes ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on antanut pääasiassa tuomion.

30 Istunnossa kantajat täsmensivät, että ne haluavat päätöksen 3 artiklan kumottavaksi siltä osin kuin se koskee niitä. Lisäksi kävi ilmi, että kaikki kolme ovat BP-konsernin jäseniä Alankomaissa joko siten, että ne ovat BP Nederland BV:n tytäryhtiöitä tai kyseisen yhtiön ja Mobil Oil BV:n yhteisyrityksiä (joint venture).

BP-ketjuun Alankomaissa kuuluvien huoltamoiden osalta ilmeni myös se, että Actomat on Co/Co-tyyppisten huoltamoiden omistaja, ja toisaalta se, että BP Nederland -yhtiö on Do/Do-tyyppisten huoltamoiden ja BP Direct vof -yhtiö Co/Do-tyyppisten yhtiöiden tavarantoimittaja.

31 Näin ollen kantajat vaativat, että niiden tekemä välitoimihakemus olisi ymmärrettävä siten, että siinä ainoastaan vaaditaan päätöksen täytäntöönpanon lykkäämistä sen tuen takaisinperinnän osalta, jota on maksettu kantajien omistamille huoltamoille tai sellaisille huoltamoille, joiden kanssa ne ovat tehneet hintoja ohjailevan järjestelmän sisältävän yksinostosopimuksen.

32 Tämän tarkennuksen vuoksi komissio ilmoitti, ettei se enää riitauttanut kantajien asiavaltuutta tällaisen lykkäämisen hakemisen osalta.

33 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi sekä EY 242 ja EY 243 artiklan että Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen perustamisesta 24 päivänä lokakuuta 1988 tehdyn neuvoston päätöksen 88/591/EHTY, ETY, Euratom (EYVL L 319, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 8.6.1993 tehdyllä neuvoston päätöksellä 93/350/Euratom, EHTY, ETY (EYVL L 144, s. 21) 4 artiklan nojalla, kun kyseisiä määräyksiä luetaan yhdessä, määrätä kanteen kohteena olevan päätöksen täytäntöönpanon lykkäämisestä tai tarpeellisista välitoimista, jos se katsoo olosuhteiden tätä edellyttävän.

34 Työjärjestyksen 104 artiklan 2 kohdassa määrätään, että välitoimihakemuksissa on ilmoitettava seikat, joiden vuoksi asia on kiireellinen, sekä ne tosiseikat ja oikeudelliset perusteet, joiden vuoksi vaadittujen välitoimien myöntäminen on ilmeisesti perusteltua (fumus boni juris). Näiden edellytysten on täytyttävä yhtä aikaa siten, että täytäntöönpanon lykkäämistä koskeva hakemus on hylättävä,

jos jokin niistä ei täyty (asia C-268/96 P(R), SCK ja FNK v. komissio, yhteisöjen tuomioistuimen presidentin määräys 14.10.1996, Kok. 1996, s. I-4971, 30 kohta ja asia T-74/00 R, Artegodan v. komissio, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentin määräys 28.6.2000, Kok. 2000, s. II-2583, 21 kohta).

Fumus boni juris

35 Kantajat viittaavat pääasiaa koskevassa kanteessa esitettyihin useisiin perusteisiin, jotka niiden mukaan näyttävät, että fumus bonis jurista koskeva edellytys täyttyy. Kyse on perusteista, jotka koskevat yhtäältä sitä, että komission väitetään päätöstä tehdessään rikkoneen perustamissopimusta, koska se turvautui tosiasiallisten tai todellisten edunsaajien käsitteeseen ja totesi kiellettyjä tukia annetun käyttämällä perusteluna sellaisia spekulatiivisia huomioita, jotka liittyvät siihen, että vaarana oli tuen kasautuminen öljy-yhtiön tasolla ja toisaalta tosiasioiden arvioinnissa tapahtunutta ilmeistä virhettä, toimivallan väärinkäyttöä, oikeusvarmuuden samoin kuin luottamuksensuojan periaatteiden loukkaamista ja perusteluvelvollisuuden loukkaamista.

36 Komissio kielsi esitettyjen perusteiden paikkansapitävyyden, muttei kiistä, etteivätkö ne olisi luonteeltaan vakavasti otettavia.

37 Sen vuoksi, että kantajien esittämät perusteet eivät ilmeisestikään vaikuta täysin katteettomilta, eivätkä etenkään ne, joiden mukaan yhteisön oikeutta olisi rikottu, koska komissio on turvautunut tuen todellisten edunsaajien käsitteeseen ja esittänyt huomioita siitä, että vaarana on tuen kasautuminen öljy-yhtiön tasolla, ja ottaen huomioon vastaajan asema tältä osin, on syytä todeta, että nämä perusteet ovat luonteeltaan sellaisia, että ne täyttävät fumus boni jurista koskevan edellytyksen.

Kiireellisyys

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

38 Kantajat väittävät, että tuen periminen takaisin johtaa todennäköisesti siihen, että sekä Alankomaiden viranomaiset että huoltamot ryhtyvät niitä vastaan useisiin oikeudellisiin toimiin, joista aiheutuvia kuluja ei voida saada korvatuiksi, vaikka päätös lopulta kumottaisiin. Kantajille aiheutuisi tosiasiallista vahinkoa myös siitä, että ne eivät voisi periä kaikilta BP:n merkkiä käyttäviltä raja-alueen huoltamoilta takaisin palautettavaksi määrättäviä tukia, koska joillakin kyseisistä huoltamoista ei välttämättä enää ollut saamiaan tukirahoja käytössään tai ne olivat konkurssitilassa. Lisäksi kantajien ja näiden huoltamojen liikesuhteet joutuvat koetukselle.

39 Kantajien mukaan saattaa käydä myös niin, että se, että kantajat puolustautuvat takaisinperimistä vastaan varmistaakseen sen, että Alankomaiden viranomaisille palautettu tuki voitaisiin myöntää uudelleen, mikäli päätös kumotaan, voi johtaa useisiin riitoihin kansallisella tasolla.

40 Suullisessa käsittelyssä kantajat korostivat sitä, että jos täytäntöönpanoa ei lykätä ja päätös kumotaan, kantajilla ei ole oikeudellista perustaa, jonka nojalla Alankomaiden kuningaskunta voitaisiin velvoittaa maksamaan niille uudelleen aiemmin takaisin peritty tuki. Vaikka kantajat onnistuisivatkin saamaan tukensa maksetuksi uudelleen, Alankomaiden kuningaskunnan velvollisuutena ei kuitenkaan olisi korvata korkoja ja muita kuluja, joista kantajien on vastattava puolustautuessaan kyseisen jäsenvaltion käynnistämää takaisinperintää vastaan.

41 Suullisessa käsittelyssä kantajat tähdensivät Alankomaiden kuningaskunnan tukemina kyseisen tuen erityisluonnetta ja varsinkin sitä, että komissio ei ole

arvioinnissaan puuttunut vain Alankomaiden viranomaisten ja tukien välittömien vastaanottajien eli raja-alueen huoltamoiden välisiin suhteisiin, vaan on sen sijaan vaatinut kyseisiä viranomaisia perimään tuen kolmansilta yhtiöiltä. Kantajien mukaan tämä tarkoittaa oikeusvarmuuden periaatteen loukkaamista. Tämä täysin uusi piirre päätöksessä oikeuttaa kantajien mukaan arvioimaan kiireellisyyttä monitahoisesti tässä asiassa.

42 Alankomaiden kuningaskunta painottaa sitä, että kun päätöksessä tukeudutaan ainoastaan öljy-yhtiöiden ja huoltamoiden välisistä sopimuksista johtuvien velvoitteiden oikeudelliseen analyysiin, komissio jättää huomiotta ne huomattavat vaikeudet, joita liittyy niiden määrien laskemiseen, jotka kunkin tosiasialliseksi tuensaajaksi väitetyn on maksettava takaisin, ja kyseisten määrien takaisinmaksuun.

43 Kantajat katsovat Alankomaiden kuningaskunnan tukemina, että tästä seuraa, että kiireellisyyttä koskeva ehto täyttyy tässä tapauksessa.

44 Komissio tähdentää sitä, että kantajat eivät ole näyttäneet toteen, että vaarana on, että ne kärsivät vakavaa ja korjaamatonta vahinkoa, mikäli haettua toimeenpanon lykkäystä ei määrätä. Vastaajan mielestä ei ole kovinkaan todennäköistä, että kantajia vastaan käynnistettäisiin monia takaisinperintämenettelyjä, koska Alankomaiden viranomaiset tekevät todennäköisesti ainoastaan yhden päätöksen tai vain muutamia päätöksiä BP-ketjuun kuuluville huoltamoille maksetun tuen peruuttamisesta ja perimisestä takaisin. Sitä paitsi jos kävisi niin, että päätös kumottaisiin, Alankomaiden viranomaiset maksaisivat tuen uudelleen samaisille öljy-yhtiöille, joilta ne olivat sen perineet takaisin; viranomaisten ei siis tarvitsisi ryhtyä perimään tukea kultakin huoltamolta.

45 Lisäksi kantajat eivät komission mukaan ole vedonneet mihinkään poikkeuksellisiin seikkoihin saatikka näyttäneet niitä toteen. Lopuksi todettakoon, että kyseisen tuen palauttamisesta ei voi seurata BP-konsernin ajautuminen konkurssiin.

46 Suullisissa huomautuksissaan komissio on korostanut sitä, että ne vahingot, joita kantajat väittävät aiheutuvan, ovat hypoteettisia tai pelkästään taloudellisia.

47 Komissio katsoo näin ollen, että kiireellisyyttä koskeva ehto ei täyty.

Välitoimista päättävän tuomioistuimen arviointi asiasta

48 On selvää, että välitoimihakemuksen kiireellisyyttä on arvioitava sen perusteella, missä määrin asiassa on tarpeen määrätä välitoimia niitä hakeneelle asianosaiselle aiheutuvan vakavan ja korjaamattoman vahingon välttämiseksi (asia C-213/91 R, Abertal ym. v. komissio, yhteisöjen tuomioistuimen presidentin määräys 18.10.1991, Kok. 1991, s. I-5109, 18 kohta).

49 Sen asianosaisen, joka vetoaa vakavaan ja korjaamattomaan vahinkoon, on näytettävä se toteen (asia C-278/00 R, Kreikka v. komissio, yhteisöjen tuomioistuimen presidentin määräys 12.10.2000, Kok. 2000, s. I-8787, 14 kohta). Vahingon välitöntä uhkaa ei tarvitse näyttää toteen ehdottoman varmasti, sillä varsinkin silloin, kun vahingon syntyminen riippuu useiden seikkojen yhteisvaikutuksesta — riittää, että vahingon syntyminen on ennustettavissa riittävällä todennäköisyydellä (asia C-149/95 P(R), komissio v. Atlantic Container Line ym., yhteisöjen tuomioistuimen presidentin määräys 19.7.1995, Kok. 1995, s. I-2165, 38 kohta ja asia T-73/98 R, Prayron-Rupel v. komissio, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentin määräys 15.7.1998, Kok. 1998, s. II-2769, 38 kohta).

50 Taloudellista vahinkoa voidaan pitää korjaamattomana vahinkona ainoastaan poikkeustapauksissa, koska rahana maksettavalla korvauksella voidaan pääsääntöisesti palauttaa vahinkoa kärsineen henkilön tilanne sellaiseksi kuin se oli ennen vahingon syntymistä (em. asia Abertal ym. v. komissio, määräyksen

24 kohta ja asia T-169/00 R, Esedra v. komissio, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentin määräys, 20.7.2000, Kok. 2000, s. II-2951, 44 kohta). On myös syytä huomata, että asianosaisen taloudellinen tilanne voidaan arvioida siten, että otetaan huomioon erityisesti sen konsernin ominaisuudet, johon kantaja omistuspohjansa perusteella kuuluu (asia T-13/99 R, Pfizer Animal Health v. neuvosto, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentin määräys 30.6.1999, Kok. 1999, s. II-1961, 155 kohta).

51 Tällä hakemuksella haetaan päätöksen täytäntöönpanon lykkäämistä siltä osin kuin päätöksessä määrätään perimään takaisin tuki, jota on maksettu niille rajaalueen huoltamoille, jotka ovat kantajien omistuksessa tai jotka ovat sopimussuhteessa kantajiin.

52 Tältä osin on huomattava, että yhteismarkkinoille soveltumattomiksi todettujen valtiontukien edunsaajina pidettyjen henkilöiden oikeuksien loukkaaminen on ominaista kaikille komission päätöksille, joissa komissio määrää tällaiset tuet perittäviksi takaisin, eikä tämän voida sinänsä katsoa aiheuttavan vakavaa ja korjaamatonta vahinkoa riippumatta siitä, millaiseksi kyseisen tapahtuneeksi väitetyn erityisen loukkauksen vakavuutta ja korjaamattomuutta kussakin tapauksessa tosiasiallisesti arvioidaan (ks. em. asia Kreikka v. komissio, määräyksen 21 kohta).

53 Käsiteltävässä asiassa on syytä ottaa huomioon, että kantajien mainitsema vahinko on luonteeltaan yksinomaan taloudellista, jos ei oteta lukuun kantajien ja BP-ketjuun kuuluvien huoltamoiden välisten liikesuhteiden väitettyä vaikeutumista, joka voi olla seurausta tuen takaisinperimisestä. Kantajat vetoavatkin siihen, että taloudellista vahinkoa on neljänlaista.

54 Kantajien mukaan on ensinnäkin olemassa vaara, että niille aiheutuu huomattavia oikeudellisia kuluja, jos niiden on puolustettava itseään useissa oikeudenkäynneissä, joita sekä Alankomaiden viranomaiset että huoltamot

käynnistävät niitä vastaan. Toiseksi, jos niiden on Alankomaiden oikeuden mukaan nostettava tuomioistuimessa kanne varmistaakseen sen, että ne voivat saada takaisinperityn tuen maksetuksi uudelleen, se johtaisi taas uusiin kantajien maksettaviksi koituviin kuluihin. Kolmanneksi voi käydä niin, ettei Alankomaiden kuningaskunta halua maksaa kantajille uudelleen niiltä takaisinperittyä tukea, jos päätös kumotaan. Tässä tapauksessa kantajien olisi pakko haastaa Alankomaiden hallitus oikeuteen niiltä takaisinperityn tuen saamiseksi takaisin. Neljänneksi kantajat toteavat, että vaikka takaisinperitty tuki palautettaisiin kantajille, se ei välttämättä merkitsisi, että kantajille aiheutuneet niiden rahoitustilanteeseen vaikuttavat kielteiset seuraamukset korvattaisiin.

55 Ensinnäkin on syytä todeta, että kantajien esittämät seikat eivät ole sellaisia, että niiden perusteella voitaisiin katsoa, että kaikkien näiden vahinkojen syntyminen, joka riippuu useiden seikkojen yhteisvaikutuksesta, on ennustettavissa riittävän suurella todennäköisyydellä.

56 Käsiteltävässä tapauksessa kaikkein todennäköisin vahinko, joka voi aiheutua kantajille, on se, että Alankomaiden kuningaskunta ei palauta takaisinperittyä tukea huolimatta siitä, että komission päätös kumottaisiin pääasiassa. Pelkästään sen perusteella, että on mahdollista, että Alankomaiden viranomaiset tekisivät tällaisen päätöksen, mitä on pidettävä hypoteettisena, jos otetaan huomioon erityisesti se, että kyseiset viranomaiset ovat nostaneet yhteisöjen tuomioistuimessa kanteen asiassa C-382/99, ei voida katsoa, että työjärjestyksen 104 artiklan 2 kohdassa asetettu kiireellisyyttä koskeva edellytys täyttyisi.

57 Oikeudenkäyntikulujen osalta riittää, kun todetaan, että tällä hetkellä on tehty ainoastaan yksi päätös tuen peruuttamisesta ja perimisestä takaisin, ja että se koskee ainoastaan Actomatia, joka on päätöksen 2 artiklan b alakohdassa tarkoitettujen BP-ketjuun kuuluvien Co/Co-tyyppisten huoltamoiden omistaja ja siten huoltamoille maksettujen tukien välitön edunsaaja. BP Nederlandille ja BP Directille aiheutuvat kulut, jotka liittyvät siihen, että ne joutuvat puolustamaan etujaan lukuisissa väitetyissä oikeudenkäynneissä, jotka olisivat seurausta Alankomaiden viranomaisten tekemistä useista päätöksistä BP-ketjuun kuuluville

Co/Do-tyyppisille ja Do/Do-tyyppisille huoltamoille maksetun tuen perimisestä takaisin, ovat hypoteettisia, ainakin niin kauan kuin kyseiset viranomaiset eivät ole ryhtyneet toimiin tukien perimiseksi BP Nederlandilta ja BP Directiltä. Tämä jälkimmäinen päätelmä soveltuu vielä suuremmalla syyllä niihin kuluihin, joita kantajille voi aiheutua, mikäli Alankomaiden kuningaskunta ei haluaisi palauttaa takaisinperittyä tukea sen jälkeen, kun päätös on kumottu.

58 Kantajien mainitsemaa vahinkoa ei voida kuitenkaan missään tapauksessa pitää vakavana ja korjaamattomana.

59 Ensinnäkin jos kantajalle koituu tällaisia kuluja ja jos kassavarannolle aiheutettua vajetta ei korvata, mikään ei estä kantajia nostamasta korvauskannetta komissiota vastaan EY:n perustamissopimuksen 235 ja 288 artiklan nojalla.

60 Toiseksi yhteisön oikeuden mukaan ei ole estettä sille, etteikö Alankomaiden hallitus voisi maksaa uudelleen kyseistä tukea, mikäli päätös kumotaan pääasiassa. Lisäksi on niin, että vaikka kyseinen hallitus ei haluaisikaan maksaa tukea uudelleen tai maksaisi sen uudelleen ottamatta huomioon kantajille koitunutta kassavajetta, kantajat eivät ole esittäneet mitään näyttöä sen tueksi, että tällaisesta tilanteesta aiheutuvat taloudelliset tappiot voisivat vaarantaa kantajien olemassaolon.

61 On myös todettava, ettei ole olemassa muita poikkeuksellisia seikkoja, jotka voisivat käsiteltävässä asiassa oikeuttaa pyydetyn täytäntöönpanon lykkäämisen.

62 Asiassa ei voida hyväksyä väitettä oikeudellisesta epävarmuudesta, jonka väitetään johtuvan siitä, että päätös on monitahoinen ja hyvin erityinen sikäli, että

päätöksessä ei määrätä välittömiä edunsaajia vaan tosiasialliset edunsaajat maksamaan tuki takaisin, mikä kantajien mukaan oikeuttaisi ainakin BP Nederlandin ja BP Directin osalta pyydetyn täytäntöönpanon lykkäämisen.

63 Päätöksen monitahoisuus ja sen erityisluonne johtuvat kyseisten markkinoiden rakenteesta ja erityisesti siitä, miten monenlaisia suhteita vallitsee öljy-yhtiöiden ja huoltamoiden välillä. Tästä monitahoisuudesta ei siis voida syyttää päätöstä sinänsä.

64 Vaikka onkin totta, että päätöksen taustalla olevaan komission lähtökohtaan eli siihen, että on huolehdittava siitä, että tuki peritään takaisin todellisilta edunsaajilta, sisältyy täysin uusia piirteitä, välitoimista päättävän tuomarin ei kuulu kuitenkaan arvioida päätöksen perusteltavuutta. Tästä seuraa, että tämä päätökseen liittyvä seikka ei riitä muodostamaan poikkeuksellista seikkaa, joka oikeuttaisi käsiteltävässä tapauksessa arvioimaan kiireellisyyttä monitahoisesti.

65 Sitä paitsi kantajien mainitsema oikeudellinen epävarmuus erityisesti Do/Do- ja Co/Do-tyyppisten huoltamoiden osalta ei ole luonteeltaan sellaista, että siitä aiheutuisi sellainen huomattava riski, jonka vuoksi niiden olemassaolo vaarantuisi. Vaikka onkin totta, että palautettavat tukimäärät on laskettava ja että BP Nederlandia ja BP Directiä vastaan voidaan panna vireille useita takaisinperintämenettelyjä, välitoimista päättävälle tuomarille ei ole esitetty todisteita, joista ilmenisi, että tällainen pelkästään taloudellinen vahinko olisi luonteeltaan vakavaa ja korjaamatonta.

66 Kantajien ja toisaalta BP-ketjuun kuuluvien Co/Do-tyyppisten ja Do/Do-tyyppisten huoltamoiden välisissä liikesuhteissa ilmeneviksi väitettyjen sellaisten häiriöiden osalta, jotka aiheutuisivat tuen perimisestä takaisin, on todettava, että tällainen vahinko on tässä vaiheessa sekä hypoteettista että täsmentymätöntä.

67 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että kantajat eivät ole pystyneet osoittamaan, että ne joutuisivat kärsimään vakavaa ja korjaamatonta vahinkoa, mikäli haettua täytäntöönpanon lykkäystä ei myönnetä.

68 Näin ollen hakemus päätöksen täytäntöönpanon osittaisesta lykkäämisestä on hylättävä.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTTI

on määrännyt seuraavaa:

1) **Välitoimihakemus hylätään.**

2) **Oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.**

Annettiin Luxemburgissa 8 päivänä joulukuuta 2000.

H. Jung — B. Vesterdorf

kirjaaja — presidentti